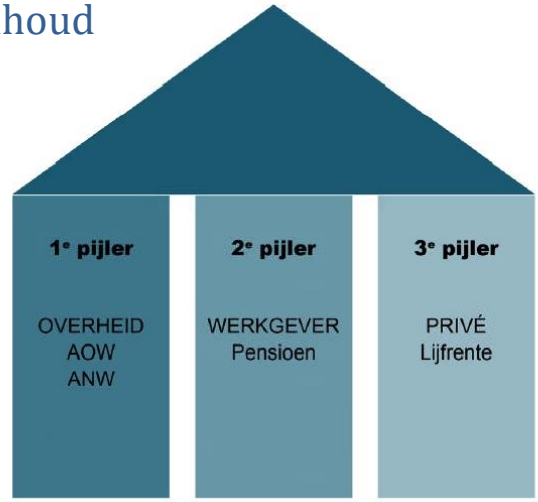
DE 3 PIJLERS VAN HET PENSIOEN EN RECHT PARTICIPATIEWET (PW) EN IOAW/Z
(versie 12 januari 2024)

Inhoud

1 Eerste pijler : pensioen van de overheid 2
1.1 AOW 2
1.1.1 Gevolgen PW: 2
1.1.2 Gevolgen IOAW/Z: 2
1.2 ANW 2
1.2.1 Gevolgen PW: 3
1.2.2 Gevolgen IOAW/Z: 3

2 Tweede pijler : pensioen van de werkgever 3
2.1 Pensioen wordt periodiek betaald 3
2.1.1 Gevolgen PW/IOAW/Z: 3
2.1.2 Invoer in Socrates: 3
2.1.3 Uitzondering ouderdomspensioen 4
2.1.4 Vrijlating particuliere oudedagsvoorziening (art 33 lid 5 PW) 4
2.2 Pensioen afkoop, eenmalig / Afkoop *vóór* bereiken 65 jarige leeftijd 4
2.2.1 Gevolgen PW: 4
2.2.2 Gevolgen IOAW/Z: 4
2.3 Pensioen afkoop, eenmalig/ Afkoop bij bereiken 65 jarige leeftijd 5
2.3.1 Gevolgen PW: 5
2.3.2 Gevolgen IOAW/Z: 5
2.4 Buitenlands pensioen 5
2.4.1 Gevolgen PW: 5
2.4.2 Gevolgen IOAW/Z: 6
2.4.3 Invoer in Socrates: 6

3 Derde pijler: aanvullend pensioen privé 6
3.1 Lijfrente (oudedagslijfrente) 6
3.2 Uitleg ontslagvergoeding/transitievergoeding en gebruik voor lijfrente 6
3.2.1 Gevolgen PW : 7
3.2.2 Gevolgen IOAW/Z: 7
3.3 Suwinet: Overzicht soorten inkomstenverhouding lijfrente 8

1 Eerste pijler : pensioen van de overheid

1.1 AOW

- De AOW is een basispensioen van de Rijksoverheid. Iedere inwoner van Nederland is automatisch verzekerd voor de AOW.
- De AOW-uitkering wordt vanaf het moment dat betrokkene, of bij een echtpaar de oudste *partner*, de AOW-leeftijd bereikt en uitgevoerd door de SVB.
- De hoogte is afhankelijk van hoeveel jaar iemand in Nederland gewoond heeft.
- Krijgt de klant geen volledig AOW omdat men niet alle jaren in Nederland heeft gewoond of er is een jongere partner met geen of weinig inkomen dan kan er recht zijn op de AIO (Aanvullende Inkomensvoorziening Ouderen). De SVB voert deze regeling uit.

1.1.1 Gevolgen PW:

- AOW klant: geen recht meer op PW.
- AOW partner: geen recht meer op PW.

1.1.2 Gevolgen IOAW/Z:

- AOW klant: geen recht op IOAW. (art 6 lid 1f IOAW)
- AOW partner: klant behoudt recht op de IOAW (art 6 lid 2 IOAW). Op de gezinsuitkering IOAW wordt de AOW van partner gekort.

1.2 ANW

- De Algemene nabestaandenwet (Anw) geeft nabestaanden onder voorwaarden een basisuitkering.
- Iedere inwoner van Nederland is automatisch verzekerd voor de Anw.
- Let bij de PW op de vrijlating tegemoetkoming Anw: art 31 lid 2 onder p PW.
- Gebruik de rekentool op:

https://intranet.amsterdam.nl/wpi/ondersteuning-werkprocessen/systemen-diensten/systemen-wpi/uitkeringsnormen/anw-rekentool/ om de netto Anw zonder tegemoetkoming ANW te berekenen.

1.2.1 Gevolgen PW:

- Korten als inkomen op de uitkering. *Let op de vrijlating tegemoetkoming Anw.*

1.2.2 Gevolgen IOAW/Z:

- Korten als inkomen op de uitkering. De tegemoetkoming Anw wordt niet vrijgelaten bij de IOAW/Z omdat bij de IOAW wordt uitgegaan van het bruto bedrag.

Invoer in Socrates:

Soorten pensioen	*Categorie inkomen*	*Soort inkomen*	*bedrag*
AOW (alleen bij IOAW)	Inkomen niet uit arbeid	AOW bruto	**Onder bruto en verhogen met VT***
Anw	Inkomen niet uit arbeid	Anw	

***Socrates rekent met een verkeerd percentage vakantiegeld over de AOW.
Advies: Inkomsten verhogen met bruto vakantiegeld en geen kruisje bij reservering VT.
Onder kenmerk aangeven dat AOW verhoogd is met vakantiegeld.

2 Tweede pijler : pensioen van de werkgever

2.1 Pensioen wordt periodiek betaald

2.1.1 Gevolgen PW/IOAW/Z:

- Pensioen korten als inkomen op de uitkering.

2.1.2 Invoer in Socrates:

Soorten pensioen	*Categorie inkomen*	*Soort inkomen*
Ouderdomspensioen	Inkomen niet uit arbeid	Pensioen ivm ouderdom excl AOW *Als ingangsdatum ouderdomspensioen gelijk is aan maand bereiken AOW dan buiten beschouwing laten (advies beleid)**
Nabestaandenpensioen	Inkomen niet uit arbeid	Pensioen weduwe/weduwnaars

2.1.3 Uitzondering ouderdomspensioen*

Is de begindatum van het ouderdomspensioen vóór de begindatum van de AOW maar wel in dezelfde maand? Dan wordt dit ouderdomspensioen niet meegerekend als inkomen. Bijvoorbeeld: AOW vanaf 15/9/2023, PW tot en met 14/9/2023 en ouderdomspensioen vanaf 1/9/2023. Het ouderdomspensioen wordt niet gekort over de periode 1/9/2023-14/9/2023.

2.1.4 Vrijlating particuliere oudedagsvoorziening (art 33 lid 5 PW)

- Buiten beschouwing wordt voor de alleenstaande € 25,05 p/m (januari 2024) en gezin tezamen € 50,10 vrijgelaten.
- **Let op: Deze vrijlating geldt alleen bij personen die de AOW-leeftijd hebben bereikt en komt in de PW dus niet voor.**

2.2 Pensioen afkoop, eenmalig / Afkoop *vóór* bereiken 65 jarige leeftijd

- Een kleine pensioenopbouw wordt soms eenmalig uitgekeerd voordat de klant 65 jaar is en nog bijstand ontvangt.

2.2.1 Gevolgen PW:

Ouderdomspensioen
- Het **ouderdomspensioen** is bedoeld voor de periode vanaf de AOW leeftijd.
- Het pensioen betreft dan de periode waarin iemand geen bijstandsrecht meer heeft en moet daarom als **vermogen** worden beschouwd.

Nabestaandenpensioen en wezenpensioen
- Het nabestaandenpensioen en wezenpensioen wordt gerekend tot het **inkomen** van het gezin van belanghebbende als bedoeld in artikel 32, eerste lid. De periode waarover de pensioenen geacht moeten worden bestemd te zijn loopt (dit hangt mede af van de inhoud van de desbetreffende pensioenreglementen) voor de:
- **Nabestaandenpensioen** vanaf de datum van het ontstaan van de aanspraak tot de datum waarop de 65 jaar leeftijd wordt bereikt.
- **Wezenpensioen** vanaf datum ontstaan tot de datum waarop de 18 jarige leeftijd wordt bereikt

2.2.2 Gevolgen IOAW/Z:

Een afkoopsom van een klein pensioen dat op datum uitbetaling minder bedraagt dan bruto € 592,51 (2024) per jaar (bedrag is van 2023 is € 594,89) wordt niet als inkomen gezien (check actueel bedrag bij Stimulansz of in art 66 van de Pensioenwet).

2.3 Pensioen afkoop, eenmalig/ Afkoop bij bereiken 65 jarige leeftijd

- De AOW-leeftijd en de pensioenleeftijd van ouderdomspensioenregelingen zijn niet meer hetzelfde sinds een aantal jaar.
- Het afkoopbedrag wordt soms direct uitgekeerd bij het bereiken van de leeftijd van 65 jaar, terwijl de klant nog bijstand ontvangt.

2.3.1 Gevolgen PW:

- Het pensioen moet als inkomen gekort worden op de uitkering.
- Voor het berekenen van het maandelijks te korten bedrag is de levensverwachting van de klant nodig.
- De levensverwachting is te vinden in de 'overlevingstafels' van het CBS.
- Het afkoopbedrag wordt gedeeld door het aantal maanden dat de klant naar verwachting nog te leven heeft.
- Dit maandbedrag wordt gekort op de uitkering.

2.3.2 Gevolgen IOAW/Z:.

- Een afkoopsom van een klein pensioen dat op datum uitbetaling minder bedraagt dan bruto € 592,51 (2024) per jaar (bedrag van 2023 is € 594,89) wordt niet als inkomen gezien (check actueel bedrag bij Stimulansz of in art 66 van de Pensioenwet).

2.4 Buitenlands pensioen

- Pensioenbetalingen vanuit het buitenland zijn inkomsten voor de PW en IOAW/Z.
- Over dit inkomen moet de klant nog inkomstenbelasting afdragen.
- Nederland heeft met veel landen belastingverdragen over wie inkomstenbelasting mag heffen.
- De klant kan van de Nederlandse belastingdienst een aftrek ter voorkoming van dubbele belasting krijgen.
- Ontvangt de klant een aanslag inkomstenbelasting over het bruto buitenlands pensioen en zijn deze inkomsten bruto op de PW gekort, dan mag de aanslag worden vergoed (via de dienst levensonderhoud onder de handmatige component: bijstand ivm naheffing) aanslag.

2.4.1 Gevolgen PW:

- Korten als inkomen op de uitkering.

2.4.2 Gevolgen IOAW/Z:

- Korten als inkomen op de uitkering.

2.4.3 Invoer in Socrates:

Soorten pensioen	*Categorie inkomen*	*Soort inkomen*
Lijfrente	Inkomen niet uit arbeid	Lijfrente
Nabestaande lijfrente	idem	Lijfrente
Buitenlands pensioen	Idem	Buitenlandse sociale uitkering

3 Derde pijler: aanvullend pensioen privé

Bijvoorbeeld pensioen opgebouwd bij een bank of pensioenverzekeraar.

3.1 Lijfrente (oudedagslijfrente)

- Lijfrente dat vast zit in een vermogen wordt vrijgelaten en hoeft niet te worden afgekocht als aan de volgende voorwaarden is voldaan:
  - Zie: art 15 lid 2 PW (tekst staat onderaan deze instructie) en
  - https://inzichtsociaaldomein.nl/Domeinen/Alles/Vrijlating-lijfrenten
- Voorbeelden van lijfrentevormen zijn oudedagslijfrente en nabestaandenlijfrente
- Levensverzekeringen en lijfrenten die niet als oudedagsvoorziening na de pensioengerechtigde leeftijd zijn bedoeld, worden niet vrijgelaten. Deze worden meegenomen in de vaststelling van het vermogen.

3.2 Uitleg ontslagvergoeding/transitievergoeding en gebruik voor lijfrente

- Transitievergoeding is een vergoeding bij verlies van baan op initiatief van de werkgever.
- Naast uitbetalen kan de transitievergoeding geheel of gedeeltelijk als inleg voor een lijfrenteverzekering worden gebruikt

- Tot 2014 kon een ontslagvergoeding worden omgezet in een gouden handdruk oftewel stamrecht
- Deze vergoeding kon door de werkgever worden ondergebracht bij een stamrecht bv (en fungeert als het ware als een eigen verzekeringsmaatschappij)
  of
- Deze vergoeding kon door de werkgever worden ondergebracht in een stamrechtverzekering. Een stamrechtverzekering is altijd een lijfrenteverzekering

- De betalingen uit een stamrecht of lijfrenteverzekering kunnen worden uitgesteld tot het jaar waarin de pensioengerechtigde-leeftijd wordt bereikt.

- Ook is het mogelijk om zelf een stamrecht/lijfrenteverzekering af te sluiten

3.2.1 Gevolgen PW :

- Periodieke lijfrente die wordt uitgekeerd is inkomen.

3.2.2 Gevolgen IOAW/Z:

- Met gebruik van onderstaand schema is te bepalen of een periodieke lijfrente wel of geen inkomen voor de IOAW/Z is.

Schema lijfrente die wordt uitgekeerd. Geldt ook voor lijfrente afgesloten vanuit een stamrecht

Is de lijfrente via de werkgever opgebouwd?	Soort inkomstenverhouding in Suwinet	Had klant bij de besteding een eigen keuze?	Inkomen voor de IOAW/Z?
ja	59	nee	ja
ja	59	ja	nee
nee	60	Ja	nee

3.3 Suwinet: Overzicht soorten inkomstenverhouding lijfrente

PW Artikel 15. Voorliggende voorziening

2 Onder een beroep kunnen doen op een voorliggende voorziening wordt niet verstaan het op verzoek van het college:

- **a.**indienen door de belanghebbende van een aanvraag tot vervroeging van de ingangsdatum van een ouderdomspensioen als bedoeld in artikel 1 van de Pensioenwet of artikel 1 van de Wet verplichte beroepspensioenregeling, zolang belanghebbende nog niet de pensioengerechtigde leeftijd heeft bereikt;
- **b.**benutten van de mogelijkheid om te beschikken over de waarde van een lijfrente zolang de belanghebbende de pensioengerechtigde leeftijd nog niet heeft bereikt, en:
  - **1°.**tijdens de toetsingsperiode de ingangsdatum van de lijfrente niet is uitgesteld;
  - **2°.**voor zover de totale waarde van deze lijfrente of lijfrenten niet meer bedraagt dan € 321.178,00, waarbij voor de vaststelling van de waarde wordt uitgegaan van de waarde zonder aftrek van de eventueel door de belanghebbende daarover verschuldigde bedragen als bedoeld in artikel 31, derde lid; en
  - **3°.**voor zover de inleg in het kader van de lijfrente of lijfrenten:
    - **(i)**voorafgaand aan de toetsingsperiode heeft plaatsgevonden; of
    - **(ii)**tijdens de toetsingsperiode heeft plaatsgevonden, daarbij jaarlijks ten minste enige inleg heeft plaatsgevonden en de inleg ten hoogste € 7.708,00 per jaar heeft bedragen.